

Strategie udržitelného rozvoje Univerzity Palackého v Olomouci

Univerzita Palackého
v Olomouci

**Udržitelná
univerzita**

V Olomouci dne 26. 1. 2022

Obsah

OBSAH	2
ÚVOD	3
VIZE	4
MISE	4
CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE (SDGS)	4
ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU (GREEN DEAL)	5
STRATEGICKÝ RÁMEC ČESKÁ REPUBLIKA 2030	5
STRATEGICKÝ ZÁMĚR UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI 2021+	6
PRIORITNÍ OBLASTI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE UP	7
PROVOZ A SPRÁVA.....	7
1. <i>Energie</i>	7
2. <i>Odpady a cirkulární ekonomika</i>	8
3. <i>Voda a zeleň</i>	9
4. <i>Objekty a infrastruktura</i>	10
5. <i>Informační technologie a digitalizace</i>	11
6. <i>Stravování</i>	12
7. <i>Mobilita a doprava</i>	12
8. <i>Odpovědné nakupování</i>	13
VZDĚLÁVACÍ A TVŮRČÍ ČINNOST.....	13
9. <i>Vzdělávání k udržitelnosti</i>	14
10. <i>Tvůrčí činnost v oblasti udržitelného rozvoje</i>	15
SPOLÉČENSKÁ ODPOVĚDNOST A TŘETÍ ROLE UNIVERZITY	15
11. <i>Společenství pro udržitelnost</i>	16
12. <i>Zdravý životní styl a péče o komunitu UP</i>	16
13. <i>Rovné příležitosti pro všechny</i>	17
14. <i>Podpora regionu</i>	17
15. <i>Strategická partnerství</i>	18
VAZBA CÍLŮ STRATEGIE A CÍLŮ SDGS A SZ UP	19
ORGANIZACE A ŘÍZENÍ	20
IMPLEMENTACE STRATEGIE UDRŽITELNOSTI	20
SEZNAM ZKRATEK	22
ZDROJE	23

Úvod

Udržitelný rozvoj je stěžejní rovinou života Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „UP“) v 21. století a zároveň jednou z jejích největších výzev a příležitostí, které před ní stojí. Tento dokument ukazuje, jak se UP rozhodla k této výzvě postavit. Zjevné změny klimatu, akcelerující rozvoj technologií a inovací a trendy ve vývoji globální, evropské i české společnosti tvoří výchozí rámec pro dynamiku změn na naší univerzitě. Tato východiska vytváří prostředí vlivů, potenciálů, příležitostí i hrozeb, na které UP vědomě reaguje. Jednání a rozhodování UP v této oblasti by měla být cílevědomá a systematická. Rámec k tomu poskytuje předkládaná strategie.

Strategie udržitelného rozvoje UP (dále jen „Strategie“) stanovuje základní koncepci a východiska udržitelného rozvoje na celé univerzitě. Napříč všemi součástmi se tak řeší nejen otázky životního prostředí, ale i zdraví a zdravého životního stylu v nejširších souvislostech (např. celosvětový koncept One Health), pohybových aktivit, vzdělání a společenské odpovědnosti. Spojovacím článkem je zde kritické myšlení a otevřený dialog o všech otázkách, které s udržitelným rozvojem souvisejí. I díky takovému dialogu se univerzita rozhodla tento dokument vypracovat.

V tomto kontextu pak Strategie navazuje především na dokumenty Cíle udržitelného rozvoje OSN (dále jen „SDGs“), Zelená dohoda pro Evropu, Česká republika 2030 a na Strategický záměr UP 2021+ (dále jen „SZ UP“). Strategie v tomto ohledu vytyčuje základní vizi a misi univerzity v oblasti udržitelného rozvoje, definuje v souladu s věcným a funkčním rozdělením řešených oblastí tři strategické pilíře udržitelnosti v prostředí univerzity, v jejichž rámci vytyčuje hlavní cíle a uvádí výčet základních opatření k plnění těchto cílů.

Předkládaná Strategie je pro UP důležitým mezníkem v naplňování závazků vyplývajících z členství v alianci evropských univerzit Aurora (Aurora European Universities Alliance, dále jen „Aurora“). Univerzity zapojené do Aurory usilují o to vybavit své studenty takovými dovednostmi a nastavením mysli, které jim umožní stát se hybateli změn ve společnosti a přicházet s inovacemi a řešením problémů, které současnou společnost trápí a které by bylo možné zarámovat snahou o dosažení environmentálně, hospodářsky, sociálně a kulturně vyváženého rozvoje. Tento cíl Aurory se bude v následujících letech promítat nejen do vzdělávací, ale i do tvůrčí činnosti, které se studenti, pedagogové a vědci na UP věnují. UP má jedinečnou příležitost stát se díky společnému úsilí v Aurorě lídrem v oblasti udržitelného rozvoje a společenské odpovědnosti.

Pro úspěšné naplňování Strategie budou nezbytná praktická upřesnění konkretizována v akčních plánech s časovým harmonogramem. Praktické akční plány, které budou po předchozí analýze rovněž sledovat plnění nastavených indikátorů a pokrok v jednotlivých opatřeních, budou také obsahovat finanční alokace řešení daných cílů tak, aby byly v souladu s rozpočtem UP a aby při jejich naplňování bylo maximálně využito příležitostí externího financování. U každého opatření je přitom třeba dbát zejména na to, aby neomezovalo akademické svobody a akademická práva a aby prioritou zůstalo naplňovat poslání UP.

Pro aktivní plnění daných cílů je potřeba zdůraznit roli jednotlivce. Každý může přispět na cestě k udržitelné univerzitě. Ať je to uvážlivé zacházení s energií, volba způsobu dopravy, třídění odpadu a omezování jeho vzniku, péče o zeleň, omezování spotřeby papíru či jiná opatření, každý z nás zde může přispět k tomu, jak se podaří tuto strategii naplňovat. Naším

cílem je o tématu mluvit, odpovídat na otázky či nesrovnalosti a zdůrazňovat významnost udržitelnosti v našem chování.

Vize

Univerzita Palackého v Olomouci
je plně environmentálně, společensky a ekonomicky udržitelná

- UP je všestranně odpovědná vůči životnímu prostředí, omezuje dopady své činnosti na změnu klimatu, systematicky učí a s důrazem na kritické myšlení vede k environmentálně odpovědnému chování své studenty i zaměstnance.
- UP se chová odpovědně ke společnosti, svým zaměstnancům a studentům, pečuje o jejich potřeby a je dobrým zaměstnavatelem, pomáhá rozvíjet regionální a místní komunitu, je inspirujícím příkladem všem členům společnosti jak z oblasti široké, tak i odborné veřejnosti.
- UP jedná udržitelně v oblasti hospodářského pilíře udržitelnosti, hospodaří a strategicky využívá své finance, hmotné i nehmotné zdroje a hodnoty, je odpovědným hospodářem uvažujícím v dlouhodobé perspektivě s ohledem na aktuální potřeby svého fungování.¹

Mise

- UP se systematicky zaměří na naplňování 15 cílů této strategie. UP bude uvádět do svého chodu opatření směřující k urgentní reakci na klimatickou krizi a přispívání k plnění SDGs.
- UP bude svým chováním přispívat k pozitivnímu vlivu na udržitelný rozvoj. UP adaptuje svou infrastrukturu na změnu klimatu a rovněž bude v tomto duchu inspirovat další subjekty k jednání na místní, regionální, národní i nadnárodní úrovni.
- UP bude jednat v souladu se Strategickým rámcem České republiky 2030 (dále jen „ČR2030“) a s ohledem na své členství v Evropské unii (dále jen „EU“) se bude přibližovat k uhlíkové neutralitě podle závazků Pařížské dohody, Zelené dohody pro Evropu a Konference OSN o změně klimatu v Glasgow 2021 (dále jen „COP26“), a to nejpozději do konce roku 2050.
- UP bude v rámci svého poslání – vzdělávání – podporovat vzdělávání k udržitelnosti a svou tvůrčí činností hledat nová řešení pro udržitelný rozvoj, zavádět je do chodu univerzity a nabízet je širší společnosti v rámci třetí role UP.

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

SDGs, které navazují na Rozvojové cíle tisíciletí, jsou programem lidského chování v udržitelném rozvoji do roku 2030, které oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku. Hlavními oblastmi jsou lidé, planeta, prosperita, mír a partnerství. I UP může významně

¹ Strategická vize UP v oblasti udržitelnosti je definována v souladu se třemi základními pilíři udržitelného rozvoje. Ty jsou rovněž promítnuty do definice globální vize v rámci udržitelnosti.

přispívat k naplňování těchto cílů. Soulad a vazby cílů této Strategie s cíli SDGs) uvádí strategie níže v tabulce 1. (OSN, 2015)

Obr. 1: Cíle SDGs finálně přijaté na summitu OSN 25. září 2015 v New Yorku. Zdroj: Informační centrum OSN.

Zelená dohoda pro Evropu (Green deal)

Zelená dohoda pro Evropu je závazek EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality, který byl v prosinci 2019 představen veřejnosti. Tento proces vyžaduje transformaci evropské společnosti a jejího hospodářství, která musí být nákladově efektivní, spravedlivá a sociálně vyvážená. Dohoda obsahuje cíle, jako jsou snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 o 55 % oproti roku 1990, investice do špičkového výzkumu a inovací, ochrana životního prostředí Evropy, ochrana a obnova ekosystémů a biodiverzity, přechod na čistou energii a oběhové hospodářství, urychlení přechodu na udržitelnou a inteligentní mobilitu, zdravý potravinový systém a další. K plnění těchto cílů byl v roce 2021 vydán Evropskou komisí balíček Fit for 55, který obsahuje návrhy řešení v oblasti klimatu, energetiky a dopravy. (Evropská komise, 2019)

Strategický rámec Česká republika 2030

ČR2030 představuje směr vývoje České republiky v udržitelném rozvoji, jehož naplňování by mělo zvýšit kvalitu života v České republice. ČR2030 je základním rámcem pro další strategické dokumenty na nižších administrativních úrovních a představuje hlavní oblasti, které jsou pro udržitelný rozvoj zásadní – lidé a společnost, hospodářský model, odolné ekosystémy, obce a regiony, globální rozvoj a dobré vládnutí. Tento dokument vznikl

v souladu s dokumenty EU (Pařížská dohoda) a jako naplňování SDGs. V návaznosti na ČR2030 vznikl také Strategický záměr Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro oblast vysokých škol na období od roku 2021, který definuje cíle v oblasti společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje:

- 1. C: posilovat vazbu studia na praxi a přípravu na budoucí uplatnění,
- 4. C: podporovat excelenci a společenskou relevanci výzkumu,
- 5. B: posílit strategické řízení na vysokých školách nebo
- 5. D: posílit strategické řízení lidských zdrojů na vysokých školách.

Tyto cíle se také promítají do opatření v této Strategii. (ČR2030, 2017)

Obr. 2: Hlavní oblasti Strategického rámce Česká republika 2030. Zdroj: ČR2030.

Strategický záměr Univerzity Palackého v Olomouci 2021+

SZ UP, který byl schválen na začátku roku 2021 a který naplňuje Strategický záměr ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro oblast vysokých škol, je závazný dokument formulující prioritní oblasti rozvoje a směřování UP. Jeho součástí je šestá kapitola s názvem Zdravá, společensky odpovědná a udržitelná univerzita, která stanovila základní rámec pro Strategii udržitelného rozvoje UP. Jedná se zejména o cíl 6: Systematizace nástrojů třetí role, v němž se předpokládá příprava koncepce společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje.

Dále z povahy svého předmětu navazuje Strategie na předchozí pátou kapitolu SZ UP, konkrétně na cíl 5: Snížení administrativní zátěže a optimalizace infrastruktury (zde zejména v oblasti optimalizace infrastruktury – cíl 5.3: Rozvoj a optimalizace infrastruktury).

Pro Strategii jsou SDGs, Zelená dohoda pro Evropu, ČR2030 a SZ UP základní východiska. Soulad a vazby cílů této strategie se SZ UP uvádí Strategie níže v tabulce 1.

Prioritní oblasti udržitelného rozvoje UP

Strategie stanovuje tři prioritní oblasti, které odpovídají věcnému zaměření, potenciálu pro naplňování cílů, činností a výsledků na UP. Prioritní oblasti se vzájemně doplňují a v některých aspektech přirozeně překrývají.

Klíčová pro realizaci a další rozvoj udržitelnosti UP je věcná náplň prioritních oblastí, která sestává z již konkrétních cílů a opatření vedoucích k jejich dosažení.

Po přijetí Strategie bude následujícím krokem pro každé období (dva kalendářní roky) zpracováván, pravidelně hodnocen a postupně v případě potřeby aktualizován akční plán, ve kterém se stanoví opatření, jež budou v tomto časovém období podrobně řešena s definicí nástrojů k jejich realizaci.

Vzhledem k tomu, že účelné naplánování těchto kroků vyžaduje podrobnou a mnohdy časově a komunikačně náročnou přípravu (analýza stavu, sběr a vyhodnocování dat, projednání organizace, zdroje financování), budou tyto činnosti předmětem rozpracování v rámci prvního akčního plánu na roky 2022–2023, a to po schválení této Strategie Akademickým senátem UP na začátku roku 2022. Akční plány pak budou pravidelně dle potřeby zpracovávány na období dvou let a jejich cílem bude postupná implementace konkrétních opatření plnících příslušné cíle Strategie včetně vyhodnocování stanovených indikátorů.

Provoz a správa

Jako prioritní oblast je z pohledu udržitelnosti řešena provozně-technická stránka života UP. Veškeré cíle a následně opatření k jejich plnění sledují širokou škálu motivů, které se vzájemně doplňují.

V praxi je potřeba hledat cesty, aby jednotlivá opatření byla smysluplná z pohledu **environmentálního** (např. emisní stopa, hospodaření se zdroji a další dopady na životní prostředí), **ekonomického** (zejm. finanční proveditelnosti, návratnost investic, přímé a nepřímé ekonomické dopady včetně dimenze hodnoty ekosystémových služeb) a **společenského** (změna chování, spotřebitelského jednání, péče o zdraví, kvalita života).

1. Energie

Hospodaření s energií a problematika zdrojů energie představuje v době klimatické změny jeden z klíčových aspektů udržitelného rozvoje (dopady na klima, zdraví uživatelů, lokální

ekosystém/mikroklima apod.). Současně jde o významný finanční náklad (náklady za energie, náklady na údržbu a renovaci budov).

Jako cíle jsou v duchu moderní energetiky sledovány energetické úspory, snížení energetické náročnosti, zvýšení energetické účinnosti, snížení uhlíkové stopy (emisí skleníkových plynů) i celkové ekologické a uhlíkové stopy UP. Primárně se jedná o elektrickou energii, teplo a plyn.

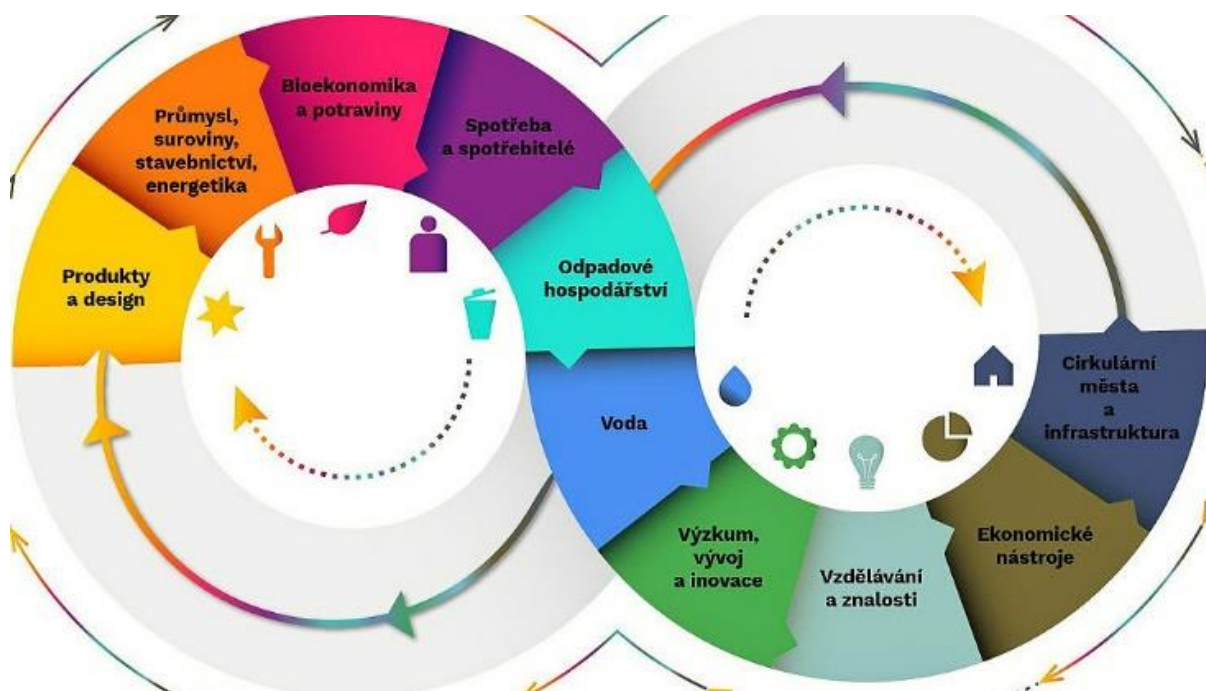
Opatření k plnění cíle:

- 1.1 Analýza výchozího stavu: pasportizace infrastruktury, analýza potenciálu energetických opatření, energetický audit.
- 1.2 Aplikace systému energetického managementu (vč. SMART nástrojů měření a řízení pro efektivní energetický management, senzorů, smart metering, inovativních nástrojů správy budov), zavedení vhodného způsobu certifikace a standardu. (Siemens, 2021)
- 1.3 Snižování podílu zdrojů energie produkujících emise CO₂ a aplikace bezemisních zdrojů včetně akumulace energie a její distribuce (mikro/smart GRID) a prodeje. (Pranadi, 2016)
- 1.4 Provádění dalších technických a organizačních opatření ve prospěch zvyšování energetické účinnosti a dosahování energetických úspor.

2. Odpady a cirkulární ekonomika

Cílem je dosažení minimalizace množství produkovaného odpadu a snižování spotřeby neobnovitelných zdrojů v rámci chodu celé univerzity. Z hlediska odpadového hospodářství má UP za cíl plnění hierarchie nakládání s odpady s preferencí předcházení vzniku odpadů. Nelze-li vzniku odpadu předejít, pak je prioritou v následujícím pořadí příprava odpadu k opětovnému použití, recyklace, jiné využití (včetně energetického využití) a až v krajním případě odstranění odpadu. Tento postup je v souladu s Plánem odpadového hospodářství ČR na roky 2015-2024 od Ministerstva životního prostředí pro řízení odpadového hospodářství, který vznikl v souladu s rámcovou směrnicí o odpadech (2008/98/ES), a se zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech, jehož cílem je přechod k oběhovému hospodářství (neboli cirkulární ekonomice)², předcházení vzniku odpadů, zvýšení recyklace a materiálového využití odpadů. V zájmu UP je také postupovat v souladu se Strategickým rámcem cirkulární ekonomiky České republiky 2040 (MŽP, 2021) a usilovat nejen o snížení negativních dopadů lineární ekonomiky, ale i o dlouhodobou odolnost či vytvoření obchodních a ekonomických příležitostí poskytujících environmentální a společenské benefity.

² Cílem cirkulární ekonomiky je udržet hodnotu výrobků, materiálů a zdrojů tak dlouho v ekonomickém cyklu, jak je to jen možné, a vrátit je do výrobního cyklu na konci jejich používání, přičemž se minimalizuje tvorba odpadu. (MŽP, 2021)

Obr. 3: Strategický rámec cirkulární ekonomiky České republiky 2040 (Cirkulární Česko 2040). Zdroj: Ministerstvo životního prostředí ČR.

Opatření k plnění cíle:

- 2.1 Analýza výchozího stavu a sestavení metodiky odpadového hospodářství a přechodu UP na cirkulární ekonomiku.
- 2.2 Rozvoj systému nakládání s veškerými druhy a složkami odpadu, materiálových toků, dodávek i poskytování produktů a služeb, v souladu s principy hierarchie odpadového hospodářství a cirkulární ekonomiky.
- 2.3 Zlepšení systému třídění odpadů a zvýšení podílu tříděného odpadu na celkovém množství odpadu v jednotlivých organizačních součástech UP.
- 2.4 Využití a nakládání s biopodpadem v rámci celé UP, a to zejména ve stravovacích zařízeních UP, včetně instalace kompostérů a využití vyprodukovaného kompostu.
- 2.5 Bazar UP – sdílení již nepotřebných/nevyužitých věcí, přístrojů, techniky mezi fakultami a součástmi UP.

3. Voda a zeleň

Univerzita představuje svými budovami a další infrastrukturou podstatný prvek v lokálním (mikro)klimatu a díky své velikosti i významného aktéra z pohledu regionálních, resp. globálních environmentálních dopadů. Cílem UP je udržitelné hospodaření s vodou a maximalizace podílu zeleně v rámci UP a jejího okolí, ochrana a rozvoj biodiverzity. Cíl je relevantní jak v exteriéru, tak interiéru univerzity, pro uživatele budov a infrastruktury, přímo i nepřímo v rámci ekosystémových služeb³.

³ Ekosystémové služby jsou užítky, které lidstvu poskytuje biodiverzita Země. Součástí biodiverzity jsou také ekosystémy, jejichž součástí je i člověk. Ekosystémové služby přímo i nepřímo ovlivňují lidský blahobyt.

Význam opatření v oblasti hospodaření s vodou a péče o zeleň včetně rámce modrozelené infrastruktury spočívá v environmentální rovině (zlepšení klimatu, snížení negativních dopadů změn klimatu a posílení odolnosti sídla vůči klimatické změně), ekonomických (přímé pozitivní dopady v úsporách energií a zdrojů, nákupu služeb) či sociálních a zdravotních (edukace k udržitelnosti, zlepšení mentálních výkonů a psychosociálních aspektů, dlouhodobě pozitivní dopady na lidskou psychiku a celkové zdraví). (Statutární město Olomouc, 2019)

Opatření k plnění cíle:

- 3.1 Příprava a realizace vodního auditu včetně návrhu opatření k udržitelnému hospodaření s vodou (minimalizace spotřeb, efektivní nakládání s vodou včetně srážkové vody, minimalizace znečištění vody včetně řešení aktuálních polutantů – farmaka, mikroplasty apod.).
- 3.2 Postupná realizace opatření navržených vodním auditem v oblasti hospodaření s vodou.
- 3.3 Vyhledání (pasportizace), příprava, projekce a realizace opatření pro nakládání s dešťovou vodou – retence, akumulace, využití pro potřeby UP a okolí (v souladu se Stavebními standardy statutárního města Olomouce k integraci modrozelené infrastruktury).
- 3.4 Pasportizace zeleně v rámci UP a vytvoření metodiky péče a rozvoje zeleně na UP (včetně ochrany a rozvoje biodiverzity) a jejího okolí (pozemky UP) včetně aplikace zeleně na budovy UP (zelené extenzivní, případně intenzivní střechy) a uvnitř budov (zlepšení vnitřního komfortu).
- 3.5 Postupná realizace opatření navržených metodikou péče a rozvoje zeleně na UP.
- 3.6 Zajištění udržitelné péče o zeleň (seč trávníků, ekologické hnojení/eliminace využití neekologických prostředků, závlahy, osivo) o vegetaci na pozemcích UP s preferencí opatření snižujících celkový výpar, snižujících efekt tepelného ostrova města a snižujících odtok vody do kanalizace (podporujících zasakování vody).

4. Objekty a infrastruktura

Jako cíl je sledována environmentálně odpovědná výstavba a renovace budov UP a její infrastruktury, která je také současně udržitelná a proveditelná ekonomicky. Plnění cíle úzce souvisí s ostatními aspekty Strategie, a to zejména v oblasti energií, vody a zeleně, z hlediska systémového pak s cíli odpovědného nakupování (zejm. odpovědného zadávání veřejných zakázek, dále jen „OZVZ“), dále s informačními technologiemi a digitalizací (např. BIM, viz opatření 4.5). (BIM POINT, 2021)

Moderně řešené budovy a infrastruktura jsou udržitelné environmentálně i sociálně, ale současně – pokud jsou moderně a udržitelně plánovány a komplexně řešeny – jsou udržitelné a proveditelné ekonomicky s tím, že z dlouhodobého pohledu (optikou celého životního cyklu investice) jsou finančně výhodnější, ať už se jedná o novostavby, nebo renovace (rekonstrukce, ideálně komplexní retrofit).

Opatření k plnění cíle:

Příkladem ekosystémové služby může být tvorba kyslíku a půdy, čištění vody nebo vzhled krajiny. (Osúchová, 2020)

- 4.1 Aktualizace plánu investic a pasportizace objektů a infrastruktury UP s cílem identifikace prioritních projektů k řešení a určení rámce jejich proveditelnosti udržitelným přístupem (v souladu s dalšími principy a cíli Strategie) včetně finančního rámce se zohledněním dotací a inovativních metod financování (EPC) a zadávání zakázek (Performance Design & Build). (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2021 a Performance Design & Build, 2021)
- 4.2 Zavedení systému certifikace budov UP typu SBToolCz (variantně v ČR kromě něj nejpoužívanější rámce LEED nebo BREEAM). (Enerfis, 2020; LEED, 2021; SBToolCZ, 2020)
- 4.3 Tvorba a aplikace zásad udržitelných, šetrných a klimaticky odolných budov na veškeré rekonstrukce a novou výstavbu v rámci UP, včetně vytvoření energetického standardu rekonstrukce a výstavby budov UP (variantní dle typologie budov).
- 4.4 Tvorba a aplikace zásad na pořizování technologií, přístrojového vybavení a veškerých dalších spotřebičů v rámci UP v souladu s principy udržitelného rozvoje, OZVZ a v souladu s nastavenými standardy v oblasti rozvoje objektů a infrastruktury UP.
- 4.5 Zavádění systému Building Information Management (BIM, inteligentní proces pro tvorbu a správu projektů založený na digitálním modelu) s cílem převést postupně všechny informace o objektech a infrastruktuře do digitální podoby a zapojení kapacit UP do rozvoje tohoto systému. (BIM POINT, 2021)
- 4.6 Evidence a sdílení klíčové vědecké (především přístrojové) infrastruktury mezi jednotlivými součástmi UP tak, aby se zamezilo neopodstatněné duplikaci, nadbytku a nevyužití těchto přístrojů.

5. Informační technologie a digitalizace

Informační technologie představují klíčovou roli v digitalizaci a elektronizaci administrativy UP a měly by přispět ke snížení její náročnosti na zdroje a čas. Komplexní a pokročilá digitalizace celé univerzity je nejen příspěvkem k udržitelnosti, ale také zásadním impulsem v jejím rozvoji coby moderní vzdělávací a výzkumné instituce 21. století (působení na všechny sféry, osoby na UP, kultivace a rozvoj prostředí).

Cílem této oblasti je sledována jak udržitelnost, tak i zefektivnění správy univerzity a jejího majetku včetně zlepšování efektivity financování provozu s ohledem na celý životní cyklus investic s důrazem na maximální ochranu dat a osobních údajů.

Opatření k plnění cíle:

- 5.1 Elektronizace veškeré univerzitní administrativy (v oblasti personálních agend, ekonomických agend a organizačního zajištění UP) a upuštění od listinné podoby (s výjimkou zákonem přikázaných dokumentací) metodou zavádění moderních systémů DMS/ECM (Document Management System/Enterprise Content Management). (Pay, 2020)
- 5.2 Digitalizace všech výstupů ze studia (včetně závěrečných prací), které již nebude na celouniverzitní úrovni vyžadováno odevzdávat v tištěné podobě.
- 5.3 Podpora e-knih a vydávání skript a publikací elektronickou formou kdykoliv je to vhodné.

- 5.4 Intenzivnější využívání moderní videokonferenční techniky v kombinaci s vysokorychlostní akademickou sítí – virtuální mobility.
- 5.5 Podpora využívání e-learningu.
- 5.6 Využívání udržitelných opatření u datových center (např. rekuperace tepla pro účely ohřevu vody nebo technologie passive cooling).

6. Stravování

Cílem je v rámci stravovacích zařízení UP zajistit zdravou a vyváženou stravu, která bude mít pozitivní vliv nejen pro jedince, ale i pro životní prostředí. Součástí cíle je rovněž preference regionálních producentů potravin (lokální a sezónní produkce) prostřednictvím existujících nástrojů podpory lokálního zemědělství a jeho rozvoje. Dále také snižování produkce odpadu při pěstování, dopravě a přípravě pokrmů a motivace ke snižování plýtvání jídla u strávníků. Neméně důležitou součástí je osvěta a vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu a stravování.

Opatření k plnění cíle:

- 6.1 Podpora zdravého a vyváženého jídelníčku studentů a zaměstnanců nejen ve stravovacích zařízeních UP, ale také v osobním životě prostřednictvím osvěty.
- 6.2 Zvýšení podílu lokálních a sezónních potravin a dodavatelů ve stravovacích zařízeních UP za podmínky nulového nebo minimálního navýšení nákladů.
- 6.3 Snižování potravinového odpadu na straně stravovacích zařízení UP i strávníků, celkově snižovat míru plýtvání jídlem.
- 6.4 Eliminace používání jednorázových obalů včetně nápojových obalů a nádobí (jednorázové kelímky, příbory, talíře, PET a další nevratné obaly atd.) ve všech prostorách UP a zajištění pitných fontán (pítek) v rámci univerzitních kampusů.

7. Mobilita a doprava

Cílem je podpořit zaměstnance a studenty UP, aby pro své dojížděky do práce a do školy, resp. pro zajištění mobility v rámci města, využívali udržitelné způsoby dopravy, konkrétně chůzi, jízdu na kole nebo hromadnou dopravu. V širším kontextu města a kraje by měla univerzita zaujmout místo lídra v oblasti udržitelné mobility. Dalším cílem je vypracování doporučení pro zajišťování pracovních cest zaměstnanců v souladu s principy udržitelné mobility.

Posílení využívání udržitelných – a zejména aktivních – módů dopravy povede k posílení kvality života zaměstnanců a studentů, posílení zdraví a fyzické kondice, eliminaci negativních dopadů na životní prostředí (eliminace produkce CO₂ a prachu) a snížení nároků na veřejný prostor (například potřeba zajištění parkovacích míst).

Opatření k plnění cíle:

- 7.1 Analýza potřeb, postojů, bariér a příležitostí zaměstnanců a studentů vzhledem k jejich mobilitě.
- 7.2 Podpora a motivace studentů a zaměstnanců k využívání aktivních módů dopravy (chůze a cyklistika); posílení příslušné infrastruktury (stojany na kola, disponibilní sprchy apod.).
- 7.3 Optimalizace hromadné dopravy vzhledem k potřebám zajištění dopravy mezi univerzitními budovami.

- 7.4 Motivace ke snižování podílu individuální automobilové dopravy v rámci kampusu UP.
- 7.5 Podpora environmentálně šetrnější individuální automobilové dopravy: zajištění infrastruktury pro dobíjení elektromobilů, posílení služeb sdílené mobility (např. carsharing), zvyšování emisních standardů pro nákupy nových automobilů UP.
- 7.6 Motivace ke snižování počtu uskutečněných studijních a služebních cest leteckou dopravou, především tam, kde je cíl cesty stejně časově dosažitelný jiným dopravním prostředkem (zejména vlakem).

8. Odpovědné nakupování

UP je dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek povinna dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání a environmentálně odpovědného zadávání a inovací (OZVZ). Inovace jsou v tomto ohledu chápány jako prostředek dosažení sociálně a environmentálně odpovědného zadávání.

Podle moderních a legislativně aktuálních principů OZVZ je prioritním takový postup zadávání veřejných zakázek, který zohledňuje zejména kvalitu, technické parametry významné pro funkčnost a produktivitu předmětu zakázky, a pokud je to relevantní, jedno nebo více hledisek z pohledu udržitelnosti a odpovědnosti. Jedná se zejména o následující hlediska: pracovní příležitosti, důstojné pracovní podmínky, dodržování sociálních a pracovních práv, sociální začlenění (včetně zdravotně postižených osob), rovné příležitosti, přístupnost, uzpůsobení podmínek pro všechny, zohlednění kritérií trvale udržitelného rozvoje včetně otázek dopadů na životní prostředí (v celém životním cyklu investice/nákupu služby), ekologická stopa dodavatele/produktu, etika obchodu a širší dobrovolné dodržování sociální odpovědnosti dodavatelů při současném dodržování zásad zakotvených mj. ve Smlouvě o fungování EU.

Kvalitativní ukazatel, lokální původ produkce a udržitelné materiály by měly být zohledněny i v oblasti propagace a merchandisingu. Univerzitní obchod a informační centrum UPoint již tuto strategii uplatňuje, měla by tedy být zachována a důsledně rozvíjena.

Opatření k plnění cíle:

- 8.1 Analýza stávajícího stavu, návrh základních principů OZVZ a definice příležitostí UP v oblasti odpovědného nakupování.
- 8.2 Vytvoření a následné uplatňování standardů pro odpovědné veřejné zadávání ve spolupráci s oddělením veřejných zakázek v praxi UP (vč. monitoringu, vyhodnocování a aktualizace – rozvoje) všech organizačních složek UP.
- 8.3 Sjednocení nákupu reklamních a propagačních předmětů se zaměřením na kvalitu, lokální původ a produkci a udržitelných materiálů na celé UP.

Vzdělávací a tvůrčí činnost⁴

Vzdělávání a tvůrčí činnost hrají zásadní roli v problematice udržitelného rozvoje. UP usiluje o špičkový výzkum na světové úrovni, který může přinášet nová řešení. Opatření, kterými

⁴ Tato strategie používá pojmu „tvůrčí činnost“ v rozsahu, který je vymezen v § 2 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách): „Vysoká škola univerzitní

chceme dosáhnout udržitelnosti, musejí vycházet z vědecky podložených zjištění a být podrobována kritickému zkoumání seriózními výzkumnými metodami. Ve vysokoškolském prostředí se takovýto přístup přirozeně prolíná se vzdělávacím procesem.

Cílem Aurory, do které UP patří, je podporovat evropské univerzity v rozvoji tak, aby poskytly rozmanité studentské populaci dovednosti a myšlení potřebné k nalézání řešení společenských výzev jako sociální podnikatelé a inovátoři. Všechny vzdělávací aktivity by měly u studentů podporovat také 16 skupin dovedností, mezi které patří například kritické myšlení, kreativní myšlení, řešení problémů nebo globální učení. (University of Innsbruck, 2021)

Studenty je třeba učit kriticky myslet a diskutovat s nimi argumenty, o které se opírají jednotlivá opatření směřující k udržitelnému rozvoji. Každý student i zaměstnanec, každá součást UP i UP jako celek mohou jednáním na lokální úrovni ovlivnit vývoj globálně.

Čtvrtý cíl SDGs (kvalitní vzdělání) má do roku 2030 zajistit, aby získali všichni studenti znalosti a dovednosti potřebné k podpoře udržitelného rozvoje. Tvůrčí činnost v oblasti udržitelného rozvoje přináší nová řešení společenských problémů a inovace, které pomohou a ulehčí aplikaci udržitelného rozvoje v běžném životě – např. udržitelná móda, design, popularizace tématu prostřednictvím výstav a kulturních akcí o udržitelnosti a další. Generují současně příležitosti pro spolupráci s dalšími sektory jak na lokální a regionální, tak i na státní a mezinárodní úrovni.

9. Vzdělávání k udržitelnosti

Vzdělávání je hlavním pilířem a posláním UP. Vzdělání vede k ekonomickému růstu a blahobytu, ale také k větší sociální odpovědnosti a vyšší míře ochrany životního prostředí. Aby i UP přispívala k naplnění výše zmíněného cíle, doporučuje se obohacovat studijní programy a předměty o perspektivu udržitelného rozvoje či zařadit vzdělávání o udržitelném rozvoji do kurikula, a to jak průřezově do všech oborů (např. jako volitelný předmět), tak i podporovat nadále rozvoj specializovaných oborů využitelných v praxi udržitelnosti.

UP se zaměřuje i na neformální vzdělávání a popularizaci udržitelného rozvoje, především v kontextu technologického vývoje a univerzitního výzkumu. Systematicky se této činnosti věnuje Pevnost poznání, jejíž zaměstnanci zpřístupňují široké veřejnosti problematiku prostřednictvím interaktivních expozic (např. Živá voda), neformálních vzdělávacích programů (programy pro ŽS a SŠ, U3V) či konkrétních tematických akcí a výstav (Prales budoucnosti, Zachraňme planetu nebo festival Země na talíři ve spolupráci s UEB atd.). Všechny tyto aktivity bude UP nadále podporovat a rozvíjet.

Opatření k plnění cíle:

9.1 Udržitelnost v kurikulu univerzity – zapojení perspektivy udržitelného rozvoje do studijních programů či předmětů a příprava volitelných předmětů týkajících se udržitelnosti napříč obory a celou univerzitou.

9.2 Přednášky a besedy o udržitelnosti vedoucí k rozšíření znalostí zaměstnanců, studentů a veřejnosti (lokální komunity).

může uskutečňovat všechny typy studijních programů a v souvislosti s tím vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost (dále jen „tvůrčí činnost“).

- 9.3 Kampaně zaměřené na specifické cíle a potřeby (např. Neplýtvěj, Do práce bez auta, zdravý životní styl, bezodpadový životní styl a další).
- 9.4 Články a propagace v UP Žurnálu – podpora výše uvedených způsobů vzdělávání a uplatnění v praxi.

10. Tvůrčí činnost v oblasti udržitelného rozvoje

Cílem je posílení interdisciplinárního vědeckého výzkumu v oblasti udržitelnosti na národní i mezinárodní úrovni, který by vedl k inovacím a novým trendům v této oblasti a zajistil další investice, přímé a nepřímé finanční přínosy, rozvoj know-how, přidané hodnoty vědění v rámci UP a jeho aplikačního potenciálu. Smyslem je také monitoring sociálních, ekonomických a environmentálních dopadů výzkumných projektů a sdílení jejich výsledků napříč organizacemi.

UP se bude rovněž intenzivně zapojovat do projektů v oblasti výzkumu a vývoje (R&D), a to ve spolupráci s dalšími partnery, především soukromým sektorem a veřejnými institucemi (mezinárodní, EU a státní organizace v oblasti ochrany životního prostředí, udržitelného rozvoje apod.).

Důležitým úkolem je také podrobovat jednotlivé teze či opatření udržitelného rozvoje odborné kritice a oponentuře. Univerzita by měla v tomto ohledu maximálně využít potenciálu svých vysoce kvalifikovaných odborníků k tomu, aby veškerá opatření v oblasti udržitelnosti byla činěna na základě adekvátního porozumění této problematiky.

Jednou ze stěžejních platform UP pro efektivní edukaci a komunikaci nejnovějších vědeckých poznatků z oblasti environmentalismu a udržitelnosti je Academia film Olomouc (dále jen „AFO“). Univerzita Palackého může prostřednictvím AFO nastolovat žádoucí agendu nejen prostřednictvím filmů, ale i prostřednictvím tematických bloků, které nabízejí přednášky předních světových odborníků i otevřená diskuzní setkání.

Opatření k plnění cíle:

- 10.1 Analýza potenciálu a plán rozvoje UP v oblasti tvůrčí činnosti v udržitelném rozvoji, nastavení parametrů, cílů a indikátorů sledujících také rozvoj zaměření UP do oblasti pilířů udržitelnosti a SDGs.
- 10.2 Podpora výzkumů týkajících se udržitelnosti.
- 10.3 Podpora závěrečných prací studentů s výzkumnou problematikou souvisejících s udržitelností.
- 10.4 Podpora kvalifikované polemiky a oponentury v oblasti udržitelnosti.
- 10.5 Důraz na vysoký podíl udržitelných výrobků v UPointu.

Společenská odpovědnost a třetí role univerzity

Rolí univerzity je kromě vzdělávání a výzkumu také tzv. třetí role, do které se řadí aktivity působící směrem ke společnosti – mezi ně patří také udržitelný rozvoj. UP usiluje o posílení společenské odpovědnosti a environmentálně zodpovědného chování, ve kterém se chce stát lídrem a příkladem pro celou společnost. Naším cílem je dostat otázku udržitelnosti a odpovědného chování mezi klíčové oblasti UP a všech českých vysokých škol

a ve spolupráci s nimi společně pracovat na dosažení cílů, kterých již nejlepší světové univerzity dosáhly, a proto se jimi můžeme inspirovat.

11. Společenství pro udržitelnost

Společenství pro udržitelnost (dále jen „Společenství“) bude dlouhodobou platformou soustředěnou na půdě UP. Posláním je slučovat odborníky i laiky, kteří se zajímají o témata udržitelnosti v různých oborech a kteří mají zájem podílet se na rozvoji udržitelnosti v rámci UP a celého regionu. Cílem je vybudovat motivovanou komunitu lidí, se kterou bude koordinátor/ka udržitelného rozvoje úzce spolupracovat při projektech, kampaních a výzkumech, na které se bude moci obrátit v případě potřeby expertíz a názorů či potřeby pomoci při organizování akcí. Úkolem je prostřednictvím této komunity podporovat extenzivně implementaci Strategie a průřezově posilovat afilaci UP k udržitelnosti i v rámci neformálních vztahů a v sociálním životě univerzity. Na UP kromě Společenství působí i Komise AS pro udržitelnou UP, která spolupracuje s koordinátorkou/em udržitelného rozvoje UP.

Opatření k plnění cíle:

11.1 Vytvoření a fungování Společenství, kde budou zastoupeny pokud možno všechny součásti UP.

11.2 Realizace aktivit a zapojení Společenství do života UP a do tzv. třetí role univerzity.

12. Zdravý životní styl a péče o komunitu UP

Z faktorů ovlivňujících naše zdraví patří životní styl mezi ty nejdůležitější. Proto i „pouhá“ změna stravovacích návyků, pohybové aktivity, spánkového rytmu a prostředí, ve kterém se pohybujeme, může výrazně pomoci snížit riziko hromadných neinfekčních onemocnění, jako jsou nadváha a obezita, srdečně-cévní onemocnění, cukrovka 2. typu, onkologická onemocnění, stres, deprese a další. Zdravý životní styl je charakteristický zdravou a vyváženou stravou a pitným režimem, pravidelnou a řízenou pohybovou aktivitou, dodržováním spánkové hygieny, redukcí závislostí jako kouření a nadměrné užívání alkoholu, minimalizováním stresu či procesy primární prevence psychického a fyzického zdraví.

Cílem je snížit sedavý způsob života, zastavit pokles tělesné zdatnosti u komunity UP (komunitou se v tomto případě myslí zaměstnanci a studenti, případně nejbližší rodina), která nemá pravidelnou pohybovou aktivitu, a vytvářet příjemné, přirozeně motivační, flexibilní pracovní a studijní prostředí. Podpora a motivace ke zvýšení pravidelné pohybové aktivity a duševní hygieny by tak měla vést ke zlepšení psychického a fyzického zdraví komunity UP, pro které by měla být jednou z priorit i péče o sebe. Takový cíl ovšem potřebuje vynaložení úsilí k udržení a podpoře stávajících programů a vytvoření nových příležitostí k pěstování zdravého životního stylu.

Opatření k plnění cíle:

12.1 Benefity zaměřené na péči o komunitu UP v oblastech zdraví, bezpečnosti, vzdělávání, kariérního růstu, sladění pracovního a osobního života, životní úrovně a kulturního rozvoje.

12.2 Vytváření podmínek pro využití sportu pro rozvoj komunitního života na UP. Univerzitní sportoviště budou jedním z míst univerzitního života a rozvoje mezilidských vztahů.

12.3 Poskytnutí možnosti navýšení počtu hodin pohybových aktivit studentů a studentek UP.

12.4 Duševní hygiena a podpora udržování psychického zdraví zaměstnanců a studentů.

13. Rovné příležitosti pro všechny

Univerzita chápe kontinuální vytváření a podporu rovných příležitostí jako imanentní součást sociální oblasti udržitelného rozvoje této Strategie. V rámci své působnosti bude i nadále pokračovat v podpoře i zachování rovných příležitostí a podmínek pro sociální inkluzi v rámci univerzity, místní komunity i ve společnosti obecně. Svými pedagogickými aktivitami, tvůrčí činností a činnostmi v rámci tzv. společenské odpovědnosti podporuje odstraňování překážek k zapojení osob se zdravotním postižením, příslušníků menšin a dalších skupin obyvatelstva, které jsou ohroženy sociální exkluzí. Zvláštní pozornost věnuje univerzita prevenci negativního a nevhodného jednání, které na základě genderových stereotypů, případného zneužívání postavení či nekolegiálního chování ohrožuje zdravé pracovní a studijní prostředí.

Opatření k plnění cíle:

13.1 Analýza situace v oblasti rovných příležitostí mezi zaměstnanci a studenty UP, příprava Plánu rovných příležitostí na UP a jeho pravidelná aktualizace a realizace aktivit na jejich rozvoj a podporu.

13.2 Rozmanitost na pracovišti a sociální integrace všech skupin obyvatelstva.

13.3 Sportování osob se zdravotním postižením – pokračování rozvíjení podmínek pro pohybové aktivity všech studentů i zaměstnanců bez rozdílu talentu, genderu, věku, původu, vyznání, handicapu.

13.4 Spolupráce s Nadačním fondem UP, Dobrovolnickým centrem UP a kariéřním centrem UP v pokračování již fungujících aktivit a projektů a rozvíjení nových.

14. Podpora regionu

Podpora regionálních výrobců a výrobků je zásadní pro jejich úspěchy na celorepublikovém i světovém trhu a zároveň je příznivá k životnímu prostředí. Obyvatelé Olomouce a Olomouckého kraje mají různé potřeby a požadavky co se týče infrastruktury, sportu, čistoty ovzduší či dalších oblastí a univerzita si klade za cíl je podporovat ve všech těchto sférách.

Cíl je sledován ve všech pilířích udržitelného rozvoje regionu Olomouckého kraje, jehož je UP inherentní součástí, a to se všemi relevantními aktéry lokálního socio-ekonomického ekosystému. Podpora rozvoje spolupráce s Olomouckým krajem a statutárním městem Olomouc je směřována do oblasti strategické a koncepční (sdílení know-how, společná participace na rozvoji místa a regionu), do oblasti ekonomické (využití inovací v regionu), do oblasti sociální (viz další cíle v oblasti společenské odpovědnosti) a do oblasti vzdělávací, například rozšiřování spolupráce s Centrem ekologických aktivit města Olomouce (Sluňákov).

Opatření k plnění cíle:

- 14.1 Spolupráce se statutárním městem Olomouc a Olomouckým krajem na rozvíjení všech tří pilířů udržitelného rozvoje.
- 14.2 Spolupráce s neziskovými organizacemi působícími v Olomouckém kraji i mimo něj.
- 14.3 Spolupráce s dalšími výzkumnými organizacemi a aktéry inovačního ekosystému regionu.

15. Strategická partnerství

Navazovat strategická partnerství na národní i nadnárodní úrovni je pro univerzitu velmi důležité. Od dobrých partnerů se může nejen inspirovat a učit, ale mohou se společně podílet na hlubší misi a plnit cíle s mnohem výraznějším dosahem.

Opatření k plnění cíle:

- 15.1 Prohlubování spolupráce v rámci konsorcia Aurora, které je zaměřené na výzkum a jeho sociální dopad a v rámci kterého je udržitelnost výrazně řešeným tématem. (Aurora, 2020)
- 15.2 Zapojení a realizace aktivního členství v Asociaci pro udržitelné univerzity, které si klade za cíl integraci témat udržitelnosti na české vysoké školy a jejich hlubší spolupráci.
- 15.3 Členství v Asociaci společenské odpovědnosti, které nabízí možnost výměny zkušeností a dobrých praxí a navazování dalších partnerství se soukromými i veřejnými organizacemi. (Asociace společenské odpovědnosti, 2021)
- 15.4 Členství v Platformě zainteresovaných stran CSR, která vybízí k diskuzi a dialogu v oblasti společenské odpovědnosti, jakožto jednoho ze znaků vzájemné spolupráce mezi soukromými i veřejnými subjekty. (Portál rady kvality ČR, 2021)
- 15.5 Zapojení se do reportu Green metrics, který hodnotí celosvětově nejlepší vysoké školy na poli udržitelnosti. (Green metric, 2021)
- 15.6 Zapojení se a realizace aktivního členství v Platformě odpovědného veřejného zadávání.

Vazba cílů strategie a cílů SDGs a SZ UP

Cíle Strategie udržitelnosti	SDGs														Strategický záměr UP												
	Konec chudoby	Konec hladu	Zdraví a kvalitní život	Kvalitní vzdělání	Rovnost mužů a žen	Pitná voda, kanalizace	Dostupné a čisté energie	Důstojná práce a ekonomický růst	Průmysl, inovace a infrastruktura	Méně nerovnosti	Udržitelná města a obce	Odpovědná výroba a spotřeba	Klimatická opatření	Život ve vodě	Život na souši	Mír, spravedlnost a silné instituce	Partnerství ke splnění cílů	Flexibilní studium a vzdělávání	Podpora doktorandů	Excellence ve výzkumu a vývoji	Posílení strategického řízení	Snížení administrativní zátěže a optimalizace infrastruktury	Systematizace nástrojů třetí role	Podpora společné identity	Internacionalizace v globalizovaném světě	Strategická partnerství	
Energie																											
Odpady a cirkulární ekonomika																											
Voda a zeleň																											
Objekty a infrastruktura																											
Informační technologie a digitalizace																											
Stravování																											
Mobilita a doprava																											
Odpovědné nakupování																											
Vzdělávání k udržitelnosti																											
Tvůrčí činnost v oblasti udržitelného rozvoje																											
Společenství pro udržitelnost																											
Zdravý životní styl a péče o komunitu UP																											
Rovné příležitosti pro všechny																											
Podpora regionu																											
Strategická partnerství																											

Tab. 1: Soulad zaměření jednotlivých cílů Strategie udržitelnosti UP s cíli SDGs a SZ UP. Legenda níže uvádí míru plnění, relevanci plnění, cíle Strategie udržitelnosti UP pro příslušný cíl SDGs resp. relevanci pro plnění SZ UP hodné zřetele. Na tyto oblasti by měla směřovat zvýšená pozornost a energie věnovaná do plnění Strategie udržitelnosti.

■ = zásadní pro plnění, priorita k řešení

■ = středně významný vliv hodný pozornosti

■ = nezanedbatelný význam

Organizace a řízení

Pro úspěšné naplňování vytyčených cílů musí být zvolena vhodná organizace a spolupráce zainteresovaných součástí UP a jednotlivců, schopné řízení a koordinace prostřednictvím koordinátora/ky udržitelného rozvoje ve spolupráci s vedením. K tomu bude docházet prostřednictvím dvouletých akčních plánů, ve kterých budou určeny opatření a nástroje pro dané období, možnosti jejich financování, analýza výchozích dat, sledování plnění nastavených indikátorů či implementace a pokroku v jednotlivých opatřeních. Hodnocení tohoto postupu bude probíhat prostřednictvím zpráv o implementaci strategie udržitelnosti.

V rámci organizace a řízení procesů udržitelnosti na UP bude brán zřetel také na provázání strategických cílů UP do 2030, které bezprostředně s udržitelností a společenskou odpovědností souvisí. V této souvislosti budou implementovány postupy, které budou realizovány v souladu s cíli stanovenými v SZ UP 2021+. Zejména s cíli:

- 6.1.1 Analýza výchozích dat v oblastech společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje.
- 6.1.3 Zpracování adaptační strategie k řešení problémů souvisejících se změnou klimatu.
- 6.1.4 Nastavení indikátorů interního monitoringu v oblasti společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje.
- 6.2.4 Využití odborného potenciálu univerzity pro stanovení a zavedení metodiky udržitelného rozvoje v rámci kampusu, města i širšího regionu (udržitelná a aktivní mobilita, odpadové hospodářství, energetická politika, cirkulární ekonomika atd.).
- 6.2.5 Vytvoření nástrojů pro krizovou komunikaci (zejména online).

Implementace Strategie udržitelnosti

Organizační struktura

Do naplňování daných cílů budou aktivně zapojeny všechny fakulty a součásti UP, které by dané cíle měly vzít za své a aktivně přispívat k jejich plnění. Prorektor/ka pro udržitelnost a koordinátor/ka udržitelného rozvoje budou zajišťovat koordinaci týmu lidí, kteří budou do strategie zapojeni a budou organizovat a řídit přípravu (analytický podklad), koncepce a plány (energetický audit, pasportizaci), schvalování a plnění akčních plánů (indikátorů) a reporting. Komise AS pro udržitelnou univerzitu zajišťuje konzultační a expertní podporu koordinátorovi/ce a pomoc při prosazování daných cílů a opatření v akademickém senátu. Kromě intenzivního zapojení fakult by se měli zapojit všichni prorektoři a jejich úseky, zejména také oddělení veřejných zakázek, technický odbor, centrum výpočetní techniky, projektový servis nebo správa kolejí a menz. Předpokládaný harmonogram aktualizace strategie je po 10 letech, v případě potřeby k němu může dojít i dříve.

Akční plány

Akční plány budou hlavním nástrojem pro plnění této strategie. Budou připravovány ke konci období platnosti předchozí plánu, aby byly schváleny nejpozději v prvních měsících dalšího roku. Budou v nich specifikované cíle, na které se bude v daném období univerzita zaměřovat, a spolu s nimi konkrétní výchozí data, indikátory a opatření, podle kterých se bude postupovat.

Součástí akčních plánů bude také finanční rozpočet daných opatření a možnosti jejich financování, časový harmonogram a určení odpovědnosti.

Monitoring a evaluace

Plnění akčních plánů budou monitorovat reporty, které budou postaveny jak na kvantitativních, tak i kvalitativních datech. Výchozím bodem budou analýzy současného stavu a cílové hodnoty, ke kterým se v daném období bude směřovat. Indikátory budou nastavovány v souladu se strategickým záměrem UP, ČR a EU se zvážením dopadů na environmentální, sociální a ekonomickou situaci UP a s ohledem na oponenturu odborné veřejnosti.

Opatření k implementaci

- Vznik webu udržitelnosti (udrzitelna.upol.cz), který bude centrální informační platformou pro studenty, zaměstnance i veřejnost v oblasti udržitelnosti – co univerzita dělá, plánuje, jak mohou přispět. Budou zde rovněž dostupné strategické dokumenty, akční plány a reporty.
- Upřesnění a schválení organizační struktury implementace strategie udržitelnosti.
- Vytvoření prvního akčního plánu na období 2022–2023, stanovení cílů a indikátorů k plnění, vytvoření týmu lidí, kteří na něm budou pracovat.
- Vytvoření reportovacího systému, na jehož přípravě se bude univerzita podílet společně s dalšími univerzitami v ČR a Asociací pro udržitelné univerzity.

Seznam zkratek

AFO	Academia film Olomouc
AS	Akademický senát UP
AURORA	Aurora European Universities Alliance
BIM	Building Information Modelling
BMS	Building Management System
BREEAM	Building Research Establishment Environmental Assessment Method
COP26	Konference OSN o změně klimatu v Glasgow 2021
CSR	Corporate Social Responsibility (společenská odpovědnost firem)
ČR	Česká republika
ČR2030	Strategický rámec České republiky 2030
EPC	Energy performance contracting
EU	Evropská unie
LEED	Leadership in Energy and Environmental Design
LOHAS	Lifestyle of health and sustainability
OSN	Organizace spojených národů
OZE	Obnovitelné zdroje energie
OZVZ	Odpovědné zadávání veřejných zakázek
PDB	Performance Design & Build
R&D	Research and development (česky výzkum a vývoj – VaV)
SBToolCZ	Národní nástroj pro certifikaci kvality budov
SDGs	Sustainable Development Goals (Cíle udržitelného rozvoje)
Strategie	Strategie udržitelného rozvoje Univerzity Palackého v Olomouci
SZ UP	Strategický záměr Univerzity Palackého v Olomouci 2021+
TSMO	Technické služby města Olomouce
UP	Univerzita Palackého v Olomouci

Zdroje

Asociace společenské odpovědnosti. *Bud'te součástí největší iniciativy společenské odpovědnosti (CSR) a Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) od OSN v Česku.* [online]. Praha. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/>

Aurora. *Building a European Future Together.* [online]. Olomouc. 2020. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://aurora.upol.cz/>

BIM POINT. *A co je vlastně ten BIM?* [online]. Praha. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: https://www.bim-point.com/blog/a-co-je-vlastne-ten-bim?gclid=Cj0KCQjwklGKBhCxARIsAINMioLoCyhnfcEJWsoWkKQjE_tFcesWecGQImO_0x-V9a-NFJnppA47a3YaAut6EALw_wcB

ČR 2030. *Strategický rámec Česká republika 2030. Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj.* [online]. Praha. 2017. [20.10.2021]. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/>

Ekolamp. *Lineární vs. cirkulární ekonomika.* [online]. Praha. 2014. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.ekolamp.cz/cz/ke-stazeni>

Enerfis. *Certifikace budov podle standardu BREEAM.* [online]. Praha. 2020. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.enerfis.cz/sluzby/zelene-budovy/certifikace-budov-breeam-leed-sbtoolcz/certifikace-budov-breeam>

Evropská komise. *Zelená dohoda pro Evropu.* [online]. Brusel. 2019. [20.10.2021]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_cs

Green metric. *UI Green Metric World University Rankings.* University of Indonesia. [online]. Indonesia. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://greenmetric.ui.ac.id/>

iNELS. *BMS – Building management system.* [online]. Holešov. 2018. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.inels.cz/bms-%E2%80%93-building-management-system>

LEED. *Certifikace LEED.* [online]. Praha. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.leed.cz/certifikace-budov/certifikace-leed/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Energetické služby se zárukou - Energy Performance Contracting (EPC).* [online]. Praha. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/energeticke-sluzby/energeticke-sluzby-se-zarukou---energy-performance-contracting-epc--105425/>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Strategický záměr ministerstva pro oblast vysokých škol na období od roku 2021.* [online]. Praha. 2020. [18.1.2022]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/strategicky-zamer-ministerstva-pro-oblast-vs-na-obdobi-od>

Ministerstvo životního prostředí. *Strategický rámec cirkulární ekonomiky České republiky 2040 (Cirkulární Česko 2040)*. [online]. Praha. 2021. [14.1.2022]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_20211213_Vlada-schvalila-Cirkularni-Cesko_2040

OSN. Cíle Udržitelného rozvoje. United Nations. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. [online]. New York City. 2015. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/>

Osúchová, J. Ekosystémové služby: cesta, jak měřit hodnotu krajiny. *Živa*. Nakladatelství Academia, SSČ AV ČR. Praha. 5/2020.

Pay, B. Enterprise Content Management System Vs. Document Management System. eFileCabinet. [online]. Amsterdam. 2020. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.efilecabinet.com/enterprise-content-management-system-vs-document-management-system/>

Performance design and build. *Efektivní výstavba s celkovými minimálními náklady*. [online]. Praha. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.p-db.eu/>

Portál rady kvality ČR. *Platforma zainteresovaných stran CSR*. Ministerstvo průmyslu a obchodu. [online]. Praha. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.narodniportal.cz/spolecenska-odpovednost-organizaci/platforma-zainteresovanych-stran-csr/>

Pranadi, A., D. *Microgrids and Smart Grids in Definition*. ASEAN Centre for energy. [online]. Jakarta. 2016. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://aseanenergy.org/microgrids-and-smart-grids-in-definition/>

SBToolCZ. *Národní nástroj pro certifikaci kvality budov*. [online]. Praha. 2020. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://www.sbtool.cz/>

Siemens. *IoT pro budovy*. [online]. Praha. 2021. [14.9.2021]. Dostupné z: <https://new.siemens.com/cz/cs/products/technologie-budov/automation/iot-pro-budovy.html>

Statutární město Olomouc. Modrozelená infrastruktura. *Hospodaření se srážkovými vodami – cesta k modrozelené infrastruktuře*. [online]. Olomouc. 2019. [20.1.2022]. Dostupné z: <https://www.olomouc.eu/o-meste/uzemni-planovani/koncepce-metodiky/modrozelena-infrastruktura>

UN Climate change conference. COP26. *Workshop Aurora Competence Framework: Learning outcomes beyond subject expertise* [online]. Glasgow. 2021. [11.1.2022]. Dostupné z: <https://ukcop26.org/cop26-goals/>

University of Innsbruck. *Workshop Aurora Competence Framework: Learning outcomes beyond subject expertise*. [online]. Innsbruck. 2021. [16.1.2022]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/international/aurora/aurora-european-universities-allianz/arbeitspakete/wp-3/workshop-kees-k./workshop-.html>

World Health Organization. One Health. *United Nations*. [online]. Geneva. 2017. [2.12.2021].
Dostupné z: <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/one-health>